

Projekt střediska experimentální archeologie v Úněticích

Karolína Pauknerová

Diplomní práce

Obecná antropologie – integrální studium člověka FHS UK, Praha 2006

Karolína Pauknerová rozdělila svou diplomní práci do devíti základních kapitol. Prvou, nazvanou *Experimentální archeologie, její vývoj v Evropě a u nás*, zahájila brilantním textem o experimentu v souvislostech vědeckého vývoje obecně a následně v konkrétních souvislostech archeologického výzkumu. Je třeba zdůraznit, že tak důkladné pojednání o experimentu dosud nemá v naší odborné archeologické literatuře obdoby. Po následujícím stručném nástinu vývoje experimentální archeologie od 17. století do současnosti v Evropě obecně i konkrétně na našem území, vysvětluje autorka základní pojmy: archeologický skanzen, archeopark a středisko experimentální archeologie a charakterizuje čtyři základní typy středisek experimentální archeologie, které dokládá četnými příklady z našeho území i dalších evropských zemí.

V následující kapitole *Starší doba bronzová* charakterizuje K. Pauknerová základní tematický rámec projektovaného střediska experimentální archeologie. Nejprve obecně vymezuje starší dobu bronzovou chronologicky, následuje charakteristika klimatu a přírodního prostředí starší doby bronzové. Dále podává přehled základních archeologických kultur dané periody a úvodní partii zakončuje obecnou charakteristikou starší doby bronzové.

V kapitole *Únětická kultura* autorka důkladně rozebírá jednotlivé aspekty tohoto archeologického pojmu. Nastiňuje jeho vznik v 19. století a regionální členění únětické kultury ve střední Evropě. Následuje důkladný přehled vývoje únětické kultury, v němž Pauknerová zohledňuje různé varianty pojetí této kultury v odborné literatuře.

V kapitole *Výsledky archeologického výzkumu v Úněticích a okolních katastrech* podává autorka podrobný přehled výsledků výzkumu na katastrech obce Únětice, Žalov, Roztoky, Horoměřice, Úholičky, Velké Přílepy a Statenice. Na kapitolu věnovanou regionálnímu archeologickému výzkumu navazuje v kapitole *Čeněk Rýzner – objevitel únětické kultury a reprezentant druhé fáze národního obrození* medailon objevitele eponymního archeologického naleziště v Úněticích.

V šesté kapitole nazvané *Prezentace archeologie v muzejních expozici a ve středisku experimentální archeologie* se K. Pauknerová opět vrací k obecné problematice. Problém archeologické expozice demonstruje na rozdílu mezi dvěma charakteristickými typy: a/ komodifikace minulosti, kdy je expozice uspořádána na základě analyticko-typologické

metody a b/ estetizace minulosti. V následném komentáři a hledání východisek autorka hojně využívá teze postprocesuální archeologické školy. V sedmé kapitole *Metodologie střediska* naznačuje autorka základní tématické okruhy vymezující charakter střediska experimentální archeologie. Jedná se o archeologickou experimentaci, vzdělávání a prezentaci výsledků. Kapitoly šestou a sedmou je třeba rovněž vysoce hodnotit jako neobyčejně důkladně promyšlené sondy do problematiky experimentální archeologie.

Závěrečné kapitoly 8. *Realizace a provoz střediska experimentální archeologie (SEA)* a 9. *Středisko experimentální archeologie v Úněticích* jsou věnovány již konkrétnímu projektu. Autorka se nejprve obecně věnuje výčtu potřebných kroků k založení střediska (výčet institucí, které mohou středisko založit a provozovat, legislativa, výběr lokality, postup prací, finanční zajištění, zajištění provozu). Na závěr autorka nastiňuje svojí představu o únětickém středisku experimentální archeologie. Předvádí a zdůvodňuje výběr konkrétní lokality a charakterizuje (a konkrétními archeologickými nálezy a poznatky) důkladně podporuje jednotlivé zamýšlené prvky a činnosti střediska (stavba zemědělské usedlosti, zemědělství, slévání bronzu, výroba keramiky). Na závěr stručně nastiňuje představu o doprovodné expozici a provozu střediska. Je škoda, že těmto posledním dvěma aspektům věnovala autorka nepoměrně menší prostor, než např. předchozí problematice rekonstrukce staveb. Zvláště důkladnější charakteristika „každodenního“ života v zamýšleném únětickém středisku by přispěla k názornějšímu pochopení představy, jak projekt únětického střediska bude naplňovat teze postprocesualistické školy (s. 88).

Diplomní práci doplňuje obsáhlý seznam odborné literatury, jak tradiční, tak použitých webových stránek i další standardní prvky odborné literatury (seznam zkratk, kvalitní poznámkový aparát uměřená a přehledná grafika, kvalitní ilustrace).

Diplomní práci K. Pauknerové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně, 19 bodů.

V Praze 23.5.2006

doc. PhDr. Václav Matoušek, CSc.